T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/90
KARAR NO : 2026/258
KARAR TR : 04/05/2026

ÖZET: 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile ilgili Sigorta Acenteleri Yönetmeliği uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle açılan davanın, aynı kişi hakkında verilen diğer idari yaptırımların ve idari cezaların idari yargı yerinde dava konusu edilmesi karşısında, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümü gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. S. A.
Vekili : Av. M. Y. G.
Davalı : Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili hakkında gerçekleştirilen denetim sonucunda tanzim edilen 25/03/2025 tarih ve 1 sayılı Denetim Raporuna istinaden sigortacılık ve diğer mevzuata aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürüldüğünün anlaşılması nedeniyle, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince kefalet branşındaki faaliyet ruhsatının iptal edilmesine, Kanunun 7 ve 32.maddelerine aykırılık teşkil eden fiillerin işlenmesi sebebiyle kefalet dışındaki diğer tüm branşlara ilişkin yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisinin kaldırılmasına, Bankalar ve diğer finansal kuruluşlar nezdindeki tüm hesaplarına (kredi kartı alacak hesaplarının bağlı bulunduğu hesaplar da dahil) davalı idare lehine bloke konulmasına, şirket ödemelerinin; sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunabilmesini teminen sigortalılara yapılacak tazminat ödemeleri, mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararlarına istinaden yapılacak ödemeler ve bahse konu ödemelerin yapılabilmesi için katlanılması zorunlu olan diğer giderlerle sınırlandırılmasına, şirket çalışanlarına kişi başı yapılabilecek ücret ödemelerinin aylık 100.000 TL ile sınırlandırılmasına ve yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ödemelerinin durdurulmasına ve ayrıca toplam 26.272.422 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 10/04/2025 tarih ve 1044 sayılı davalı idare kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği 18/08/2025 tarih ve D.İş.2025/3586 sayılı kararı ile itirazın kısmen kabulüne karar vermiş ve bu karara itiraz edilmiştir.

3. **İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği 22/09/2025 tarih ve D.İş.2025/8123 sayılı kararı** ile, dava konusu işlemin faaliyet ruhsatının iptali ve diğer idari cezalara ilişkin kısmının idari yargıda dava konusu edildiği ve görevli mahkemenin idare mahkemeleri olduğu gerekçesiyle, itirazın kabulü ile itiraza konu kararın kaldırılarak, 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b. maddesi gereğince başvurunun görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKv3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin

"...Tüm dosya kapsamında yapılan inceleme neticesinde; muteriz Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından A. S. A. aleyhine kesilen idari para cezasının dayanağı Kurul Kararı'nda aynı zamanda ruhsat iptali, sözleşme düzenleme yetkisinin sınırlandırılması vb. gibi idari nitelikli yaptırımların da uygulanması sebebiyle A. S. A. tarafından işbu yaptırımların dayanağı olan Kurul Kararı'nın ve idari yaptırımların iptali istemiyle İstanbul 10. İdare Mahkemesi'nin 2025/692 Esas sayılı dosyasında dava açıldığı, aynı zamanda işbu kurul kararı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle de İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği'ne başvurulduğu, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceğinin kurala bağlandığı, anılan nedenlerle itiraz konusunun bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiği, yasal düzenlemeler ve yargısal içtihatlar doğrultusunda itiraza konu talebe karşı yapılan başvurunun çözümünde İstanbul İdare Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmakla, muterizin itirazının kabulü ile İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin yargı yolu bakımından görevsizliğine..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. İstanbul 2. İdare Mahkemesi 13/11/2025 tarih ve E.2025/2011, K.2025/2138 sayılı kararı ile, *"davaya konu idari para cezasının Sigorta Acente Yönetmeliğinin 15/1-g maddesi kapsamında 14 fiile ilişkin 611.188,00-TL kısmı yönünden ayrı, Sigorta Acente Yönetmeliğinin 18/1 maddesi kapsamında 50 fiile ilişkin 4.579.468,-00-TL kısmı yönünden ayrı ve Sigorta Kanununun 34/2-j maddesi kapsamında 175 fiile ilişkin 21.081.766,00-TL kısmı yönünden ayrı açılacak dilekçeler ile davanın yenilenmesi gerektiği"* gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesine uygun olmayan dava dilekçesinin reddine karar vermiş; davacı vekili tarafından dava dilekçeleri bu kapsamda yenilenmiştir.

6. Davacı vekili tarafından dava dilekçeleri bu karar kapsamında yenilenmiş; Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 10/04/2025 tarih ve 1044 sayılı kararıyla davacı şirket hakkında 175 adet kefalet sigortası poliçesi kapsamında sigortalılara bilgilendirme yapılmadığı gerekçesiyle 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 34/2-j bendine aykırı hareket edildiğinden bahisle toplam 21.081.766,00 TL para cezası verilmesi ve anılan cezanın 10/04/2025 tarih ve E-3903631 sayılı yazı ile davacı şirkete bildirimi üzerine anılan para cezasının iptali istemiyle yenilenen dava, İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 2025/2308 sayılı esasına kaydedilmiştir.

7. **İstanbul 2. İdare Mahkemesi 21/01/2026 tarih ve E.2025/2308 sayılı kararı** ile, Kabahatler Kanun'u hükümleri uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"...**Dava dosyasının incelenmesinden;** davacı Şirket hakkında 14 adet acentelik sözleşmesinde hesap mutabakatlarına yönelik düzenleme yapılmaması sebebiyle Sigorta Acente Yönetmeliğinin 15/1-g maddesi kapsamında 611.188,00-TL, 50 adet hesap mutabakatını gerçekleştirmemesi sebebiyle Sigorta Acente Yönetmeliğinin 18/1 maddesi kapsamında 4.579.468,00-TL ve 175 adet kefalet sigorta poliçesi kapsamında sigortalılara bilgilendirme yapılmaması sebebiyle Sigorta Kanununun 34/2-j maddesi kapsamında 21.081.766,00-TL olmak üzere Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun **10.04.2025** tarih ve **1044 sayılı kararıyla** toplam 26.272.422,00-TL idari para cezasıyla cezalandırılmasına yönelik işlem tesis edilmesi üzerine anılan para cezasının kaldırılması istemiyle İstanbul Anadolu 9. Sulh*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKv3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxv - 9urT4c= ile erişebilirsin.

Ceza Mahkemesinin 2025/3586 D.iş kayden açılan davada; " ...idari yaptırım kararının kısmen kabulü..." ne dair verilen 18/08/2025 tarihli karara karşı davalı idare tarafından yapılan itiraz başvurusu üzerine İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin 22/09/2025 tarih ve 2025/8123 D.iş sayılı kararı ile kaldırılarak; "...idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciince görüleceğinin kurala bağlandığı, anılan nedenlerle itira konusunun bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiği..." gerekçesine yer verilmek suretiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi üzerine davacı tarafından, Mahkememizde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı sigorta firması hakkında 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 34/j maddesine aykırı fiili sebebiyle idari para cezası verildiği, anılan Kanunun görev ve yetki başlıklı 36/a maddesinde bu kanundan kaynaklanan ihtilaflarda sulh, asliye veya ağır ceza mahkemelerine yetki verildiği, idari para cezalarına ilişkin idari yargı mercilerine verilmiş açık bir yetkiye de rastlanılmadığından görülmektedir.

Bu durumda, 5684 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da ***adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği*** *sonucuna varılmıştır.…."*

8. İstanbul 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun "*Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı, ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere bu Kanuna tâbi kişi ve kuruluşların, faaliyete başlama, teşkilât, yönetim, çalışma esas ve usûlleri ile faaliyetlerinin sona ermesi ve denetlenmesine ilişkin hususlar ve sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesine yönelik olarak sigorta tahkim sistemi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

(2) Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, aracılar, aktüerler ile sigorta eksperleri bu Kanun hükümlerine tâbidir. ..."

10. 5684 sayılı Kanun'un "*Tanımlar"* başlıklı 2. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" ... m) Sigorta acentesi: Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişiyi,

...

p) Sigorta şirketi: Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye'deki teşkilâtını,

ifade eder."

11. 5684 sayılı Kanun'un *"Ruhsat iptali"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKy3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin.

“ (1) Bu Kanunun ruhsat iptaline ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Ruhsat verilmesine ilişkin şartların bir kısmının veya tamamının kaybolması halinde, üç aydan az olmamak üzere, Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

b) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın uygun görüşüyle yapılanlar hariç olmak üzere aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdedilmemesi,

c) Sigortacılık mevzuatına aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerinin tehlikeye düştüğünün anlaşılması,

ç) 20 nci madde hükmü hariç olmak üzere, bu Kanun hükümlerinden doğan yükümlülüklerin ağır şekilde ihlâl edilmesi veya yükümlülüklerin ihlâlinin mutat hale gelmesi durumunda, Müsteşarlık tarafından, üç aydan az olmamak kaydıyla, verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

d) İş planında belirtilen hedeflerden, Müsteşarlığın bilgisi dahilinde yapılan değişiklik dışında makul nedenler olmaksızın aşırı derecede uzaklaşılmış olması,

hallerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda, sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin ilgili branş ya da bütün branşlardaki ruhsatları Müsteşarlık tarafından iptal edilebilir. Ruhsat iptali, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Ruhsatı iptal edilen şirketler, altı ayı geçmemek üzere Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde iptal edilen ruhsatla bağlantılı portföylerini devretmek zorundadır. Aksi takdirde Müsteşarlık re’sen devir de dâhil olmak üzere portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya yetkilidir.”

12. 5684 sayılı Kanun'un *"Mali bünyenin güçlendirilmesi"* başlıklı 20. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

“(1) Bir sigorta veya reasürans şirketinin minumum garanti fonu tutarını karşılayamadığının, tesis etmesi gereken teminatı tesis edemediğinin, teknik karşılıkları karşılayacak yeterli veya teknik karşılıklara uygun varlıklarının bulunmadığının ya da sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin yahut şirketin malî bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek derecede zayıflamakta olduğunun tespiti hallerinde, Bakan uygun bir süre vererek, malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik olarak ilgili sigorta ve reasürans şirketinden;

a) Malî bünyesindeki zaafiyetin nasıl giderileceğini ve sigortalıların hak ve menfaatlerinin nasıl korunacağını içeren kapsamlı bir iyileştirme planı sunulması ve uygulanmasını,

b) Sermayesinin artırılması, ödenmemiş kısmının ödenmesi, sermayeye mahsuben şirkete ödeme yapılması veya kâr dağıtımının durdurulması ya da ilave teminat tesis edilmesini,

c) Varlıklarının kısmen ya da tamamen elden çıkarılması veya elden çıkarılmasının durdurulmasını, yeni iştirak ve sabit değerler edinilmemesini,

ç) Malî bünyesini ve likiditesini güçlendirici ve riski azaltıcı benzer tedbirler alınmasını,

d) Tespit edilecek gündemle genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmasını veya genel kurul toplantısının ertelenmesini,

e) Benzeri diğer hususların yerine getirilmesini,

isteyebilir.

...

(3) Bu maddede öngörülen tedbirlerin uygulanmaması veya uygulanamayacağının anlaşılması, sigorta veya reasürans şirketinin ödemelerini tatil etmesi, sigortalılara olan yükümlülüklerini yerine getirememesi veya şirket özkaynaklarının minimum garanti fonunun altına düşmesi halinde, Bakan, sigorta veya reasürans şirketinin tüm branşlarda veya ilgili branşlarda yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisini kaldırmaya, ruhsatlarını iptal ve varlıklarını bloke etmeye yetkilidir.

..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKy3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin

13. 5684 sayılı Kanun'un *"Sigorta acenteleri"* başlıklı 23. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"...
(2) Sigorta acenteliği yapacakların niteliklerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelik ile belirlenir. ..."

14. 5684 sayılı Kanun'un*"Denetim"* başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşlar, sigorta ve reasürans aracıları, sigorta eksperlik faaliyetleri, aktüerler ve sigortacılık işlemi yapan veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren diğer kişilerin her türlü sigortacılık işlemlerinin denetimi, Sigorta Denetleme Kurulu tarafından yapılır."

15. 5684 sayılı Kanun'un *"İyiniyet"* başlıklı 32. maddesi şöyledir:

"(1) Sigorta şirketleri ve aracılar, her çeşit broşür, izahname ve diğer belgeler ile ilan ve reklamlarını, taahhütleriyle sigortalıya sağlayacakları hak ve menfaatlerin sınır ve kapsamı dışında bir anlayışa neden olacak şekilde düzenleyemez ve kişi ve kuruluşlara gerçeğe aykırı, yanıltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda bulunamaz. Bu hükme aykırılığın tespiti halinde durum, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilir.
(2) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperleri sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kurallarına uygun hareket etmek zorundadır.
(3) Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez.
(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinin yukarıda sayılan kurallara uymalarını sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.
(5) Kişilerin, sigorta şirketini seçme hakkı sınırlandırılamaz. Bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hallerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şart hükümsüzdür."

16. 5684 sayılı Kanun'un *"İdari cezalar"* başlıklı 34. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...
(2) Bu Kanunun;
...
i) 32 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca alınan tedbirlere ve beşinci fıkrası hükmüne aykırı davranılması halinde yirmibin Türk Lirası,
j) Cumhurbaşkanı, Müsteşarlığın bağlı bulunduğu Bakanlık ve Müsteşarlık tarafından bu Kanuna göre alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde, bu Kanunda ayrıca öngörülmüş bir cezanın olmadığı hallerde bin Türk Lirasından onikibin Türk Lirasına kadar,
idarî para cezası uygulanır.
(3) İdarî para cezaları Müsteşarlıkça uygulanır."

17. 5684 sayılı Kanun'un *"Görev ve yetki"* başlıklı 36/A maddesi şöyledir:

"(Ek: 3/4/2013-6456/ 48 md.)
(1) Bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı yargılama yapmaya

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKy3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ihtisas mahkemesi olarak görevlendireceği sulh, asliye veya ağır ceza mahkemeleri yetkilidir."

18. 5684 sayılı Kanun'un 23. maddesine dayanılarak hazırlanan 22/04/2014 günlü ve 28980 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nin *"Acentelik sözleşmesi"* başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi şöyledir:

" (1) Aşağıda belirtilen hususlar sigorta şirketleriyle acenteler arasında yapılacak acentelik sözleşmelerinde düzenlenir.
...
g) Hesap mutabakatına ilişkin hükümler.
..."

19. Yönetmeliğin *"Hesap planı ve hesap mutabakatı"* başlıklı 18. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik:RG-11/10/2014-29142)
(1) Sigorta şirketleri ve acentelerin hesap ve kayıt düzenlerini üçer aylık dönemler itibariyle mutabakat çalışmasına uygun olacak şekilde oluşturmaları ve en geç ilgili dönemi takiben bir ay içinde mutabakat sağlamaları gereklidir.
..."

20. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31.md.)
(1) Bu Kanun'un;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

21. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

22. 5326 sayılı Kanun'un 17. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"...
(7) İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleriuyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz. Bu fıkra hükmü, nispi nitelikteki idarî para cezaları açısından uygulanmaz."

23. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci ve sekizinci fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKy3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin.

...

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

24. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/05/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, 21.081.766 TL idari para cezasının iptali istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyasının UYAP çıktısı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi..

B. Esasın İncelenmesi

25. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

26. Dava, davacı şirket hakkında 175 adet kefalet sigortası poliçesi kapsamında sigortalılara bilgilendirme yapılmadığı gerekçesiyle, 5684 sayılı Kanun'un 34/j maddesine aykırı hareket edildiğinden bahisle toplam 21.081.766 TL idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

27. Dosyanın incelenmesinde; davacı şirket hakkında gerçekleştirilen denetim sonucunda tanzim edilen 25/03/2025 tarih ve 1 sayılı Denetim Raporuna istinaden sigortacılık ve diğer mevzuata aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürüldüğünün anlaşılması nedeniyle 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince kefalet branşındaki faaliyet ruhsatının iptal edilmesine, Kanun'un 7 ve 32. maddelerine aykırılık teşkil eden fiillerin işlenmesi sebebiyle kefalet dışındaki diğer tüm branşlara ilişkin yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisinin kaldırılmasına, Bankalar ve diğer finansal kuruluşlar nezdindeki tüm hesaplarına (kredi kartı alacak hesaplarının bağlı bulunduğu hesaplar da dahil) davalı idare lehine bloke konulmasına, şirket ödemelerinin; sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunabilmesini teminen sigortalılara yapılacak tazminat ödemeleri, mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararlarına istinaden yapılacak ödemeler ve bahse konu ödemelerin yapılabilmesi için katlanılması zorunlu olan diğer giderlerle sınırlandırılmasına, şirket çalışanlarına kişi başı yapılabilecek ücret ödemelerinin aylık 100.000 TL ile sınırlandırılmasına ve yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ödemelerinin durdurulmasına ve ayrıca toplam 26.272.422 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 10/04/2025 tarih ve 1044 sayılı davalı idare kararının 5684 sayılı Kanun'un 34/2-j maddesi uyarınca verilen 21.081.766 TL idari para cezasına yönelik kısmının iptali istemiyle açıldığı, yukarıda anılan Yönetmeliğin 15/1-(g) ile 18/1 maddeleri uyarınca verilen toplam 4.579.468 TL'lik idari para cezasına yönelik kısmının aynı Mahkemenin 2025/2307 sayılı esasında kayıtlı olduğu ve yine olumsuz görev

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKy3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxy - 9urT4c= ile erişebilirsin

uyuşmazlığı çıkarıldığı, idari para cezaları dışındaki idari cezalar ile idari yaptırımlara karşı da İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 2025/692 sayılı esasına kayıtlı bir iptal davasının açıldığı ve başvuru tarihi itibarıyla bu davanın derdest olduğu görülmüştür.

28. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı; ancak, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

29. Uyuşmazlık Mahkemesince de, daha evvelki idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

30. Somut uyuşmazlıkta; 5684 sayılı Kanun'da, Kanun kapsamındaki idari yaptırımlara ilişkin herhangi bir kanun yolu düzenlemesi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, dava konusu işlemin 5684 sayılı Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca; kefalet branşındaki faaliyet ruhsatının iptal edilmesine, kefalet dışındaki diğer tüm branşlara ilişkin yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisinin kaldırılmasına, bankalar ve diğer finansal kuruluşlar nezdindeki tüm hesaplarına davalı İdare lehine bloke konulmasına, şirket ödemelerinin sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunabilmesini teminen sigortalılara yapılacak tazminat ödemeleri, mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararlarına istinaden yapılacak ödemeler ve bahse konu ödemelerin yapılabilmesi için katlanılması zorunlu olan diğer giderlerle sınırlandırılmasına, şirket çalışanlarına kişi başı yapılabilecek ücret ödemelerinin aylık 100.000 TL ile sınırlandırılmasına, yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ödemelerinin durdurulmasına ilişkin kısımları idari ceza niteliğinde olup, dava konusu işlemin bu kısımlarının idari yaptırım veya idari ceza olup olmadığı, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir işlem olup olmadığı hususunun ancak idari yargı yerince değerlendirilebileceği, dolayısıyla Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi kapsamında bulunmadığı anlaşılmıştır.

31. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, uyuşmazlık konusu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görevi kapsamına giren idari cezalarla birlikte idari para cezasının da iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açıldığı dikkate alındığında, dava konusu 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesine göre davalı idarece verilen idari para cezasına ilişkin kararın kaldırılması istemiyle açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

32. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul 2. İdare Mahkemesince yapılan 21/01/2026 tarih ve E.2025/2308 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKv3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxv - 9urT4c= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 2. İdare Mahkemesince yapılan 21/01/2026 tarih E.2025/2308 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE,

04/05/2026 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden TKv3lHZ - 5zZd9y6 - N7eNKxv - 9urT4c= ile erişebilirsin.